

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

עלון מס' 661

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות מנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן ר' רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן ר' רבי חיים פינטו זיע"א

משכיל לדוד

פרשת אחרי מות - קדושים

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

הנשק האחרון של היצר הרע

"קדושים תהיו כל קדושי אֵלֵי ה'". (ויקרא י"ט ב')

רש"י הקדוש מצייץ את הדרך להגיע לחיי קדושה; הוו פרושים מן העריות ומן העבירה. וכיצד יתחיל האדם לפרוש מן העריות?

חשבתי בזה, כי תחילת הפרישה של האדם צריכה להיות בשמירת העינים, שהם כידוע סרסורי דעבירה. היינו, אם האדם יקדש את עיניו ויפריש אותם שלא לראות דברים רעים, כי אם ללימוד התורה, הרי שזאת תהיה ההתחלה לקדושת האדם, וכך יקויים בו קדושים תהיו.

ואמנם, לא בחינם ממתנינים אנו שנים רבות כל כך לגאולה, ועדיין היא לא באה. זאת מכיון שהרחוב פרוץ ביותר בעריות, בטומאת העינים. ולכן על אף הניסים הגדולים שמתרחשים, לא זכינו עדיין לגאולה.

במה דברים אמורים;

בסיום מלחמת המפרץ, ראינו כיצד כל העולם טעה טעות גדולה. מכיון שלאחר כל הניסים והנפלאות שראינו כמו עינינו, צפינו במוחש בהתגשמות כל הנבואות, היינו בטוחים שכבר יבוא מלך המשיח. אך בעוונות הרבים עדיין לא זכינו שהגאולה באה.

ובאמת ראינו במוחש שלמרות הטילים הרבים שנשלחו לעבר ארץ ישראל, וחלקם אף עברו בסמוך ממש ליישובי קדושות, ברוך ה' לא קרה שום נזק. מקרובת משפחתי שמעתי, שכל בוקר היא משכימה ומודה לה' מחדש על הנס הגדול, כי בחצות הלילה נפל טיל 'סקאד' ממש סמוך לביתה, מקום שבקרבתו מתגוררות קרוב לשלוש מאות משפחות, והטיל לא התפוצץ. אין זה אלא ניסים ונפלאות המלווים אותנו לאורך כל הדרך.

משום כן אני חושב, שאחרי כל זה אנשים התייאשו מהגאולה. שהרי הם כבר הפיקו לקחים וחזרו בתשובה, והתכוננו הכנה רבתי לקראת בואו הקרב של משיח צדקנו, ובפרט לאחר שראו שכל הנבואות התגשמו. ואף המשל המפורסם של חכמינו ז"ל "פני הדור כפני הכלב" (סנהדרין צו.), התגשם במלואו, לאחר שכולם חבשו מסכות גז ונדמו לפני כלב. ולמרות כל זאת, משיח עדיין לא בא. הרי שלא נותר לנו אלא להתחזק ולחזק את אותם אנשים לבל יפול רוחם, שכן ישועת ה' כהרף עין.

וכבר מובא בשם הרה"ק רבי נפתלי מרופשיץ זיע"א, שכאשר יגיע זמנו של מלך המשיח להתגלות, הוא יבוא לפתע פתאום מבלי שאנשים יתכוננו לכך. אדם ישב בניחותא, הסנדלר ישב ויתקן נעליים, ופתאום זוגתו תתקשר אליו: "האם שמעת? המשיח הגיע!"

זאת האמת לאמיתה. שכן כך אומר הנביא (מלאכי ג' א') "ופתאום יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים". אבל החיסרון הגדול הוא, שהיצר הרע מראה לאדם עד כמה אנו קרובים לביאת הגואל, כדי שלאחר מכן כאשר נראה שהוא עדיין לא בא,

אזי ניפול לזרועות היאוש. ועצם זה שאנו מתייאשים לרגע מהגאולה, מראה שאנו אכן בעקבתאדמשיחא, כיון שלפני הגאולה גובר הייאוש.

משום כן, מוטלת עלינו החובה להתחזק בשמירת התורה והמצוות. ובפרט מוטלת עלינו החובה לטהר ולשמר את העינים שלנו. כשהעינים פגומות אי אפשר להתפלל, ואף אם מתפלל הרי שתפילתו תועבה.

ומצינו לחז"ל (האומרים) אוצר המדרשים כ"ז, י"ח; דע לפני מי אתה עומד. אבל כשהעינים נפגמו, כבר אי אפשר כלל לדעת לפני מי עומדים. ואף אם רוצים לקחת מוסר ולהתחזק, כיצד אפשר לעשות זאת כאשר העינים והראש פגומים. ואפילו אם הולך לבית הכנסת להתפלל, למי הוא מתפלל, והרי הוא דומה לאדם שרק מתוך הרגל מגיע לבית הכנסת, ובשעת התפילה הוא מסתכל כלפי מעלה מבלי שום סיבה ותוכן.

ובאמת זו המציאות העגומה; אדם טועה מבלי לדעת בכלל שהוא טועה. הוא עולה לאוטובוס או שהוא נוהג במכונית, ופתאום הוא רואה איזו תמונה לפניו, והתמונה הזו מעוררת אותו. כמה עליו לעבוד על עצמו, על המוח והעינים בכדי להתנתק ממה שראה. ופרט שהקיץ עומד בפתחנו, וכידוע כל שנה כאשר הקיץ קרב, אזי המצב נהיה יותר גרוע. רחמנא ליצילן.

זה שאנו אמורים בהגדה של פסח, בפיוט "חד גדיא" בסוף הפיוט; "ואתא הקדוש ברוך הוא ושחט למלאך המותדשחט לשוחט". ומי הוא השוחט, זה אנחנו היהודים אשר נלחמים ביצר במעשינו הטובים ושוחטים את היצר הרע.

שכן, אם כל יום כשאנו עוברים ברחוב ורואים איזו תמונה ומיד מסובבים את הראש ולא מביטים בה שוב, בכך שוחטים אנו את היצר הרע. שהרי כל רצונו הוא שכן נביט בה ונחטא, וכאשר מתגברים ולא מסתכלים אז שוחטים אותו. אבל עדיין היצר לא מרפה, אלא הוא מיד קם לתחיה, ומנסה שוב להכשיל אותנו בחטא הידוע רח"ל כדי לשחוט אותנו.

ואכן, לולי עזרתו של השי"ת לא יכולנו לו, כי אין אנו יכולים לעמוד כנגדו. אבל מיד הקב"ה מחליש אותנו, עד שלעתיד לבוא לא יוותר ממנו כלום. כמאמר הגמרא במסכת סוכה (דף נב.) (לעתיד לבוא מביאו הקדוש ברוך הוא ליצר הרע ושוחטו בפני הצדיקים.

משום כן, דווקא בזמנים אלו צריכים להתחזק, וגם לעצמי אני מדבר. הקיץ קרב והיצר הרע מתחיל ב"עבודתו". הוא אינו מסתפק בלהכשיל אך ורק יחיד סגולה, אלא הוא חפץ להפיל את כולם ברשתו. בפרט כשהוא יודע שקרב יומו, ולא נותר לו אלא העבירות של גילוי עריות. ולמרות שאנחנו ברוך ה' בני תורה, וחלילה לנו לעבור על גילוי עריות, אך מכל מקום אפשר לטעות בפגם העינים.

יהי רצון שהקדוש ברוך הוא יתן לנו ברכה והצלחה, ושהברכה שהכהנים מברכים אותנו (במדבר ו' כ"ה) "יאר ה' פניו אליך", תתקיים בנו במהרה. שהרי לא כסף וזהב מבקשים אנו, אלא רק הארה ממרום אשר תגן עלינו להשאר עם קדוש.

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il <<<

שבת אחרי מות - קדושים י' אייר תשע"ג

ירושלים	תל אביב	באר שבע	הדלקת נרות
18:36	18:51	18:52	הדלקת נרות
19:49	19:52	19:50	מוצאי שבת
20:28	20:28	20:28	רבינו תם

היולול'א דצדיקיא

- י - עלי הכהן ע"ה
- יא - רבי נפתלי מרופשיץ
- יב - רבי מסעוד ב"ר יעקב אביהצירא
- יג - רבי יעקב מאיר שכטר, מו"ס "זמרת ישע"
- יד - רבי מאיר בעל הנס
- טו - רבי דוד יהודיף
- טז - רבי יצחק חי טייב

ניתן להוריד את עלוני פרשת השבוע באתר המוסדות - www.orotpinto.co.il >>>

מענייני דיומא

פסחא זעירא

לשאלתם של מספר אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ולא יכלו לעשות את הפסח במועדו, ובאו בטרוניא כלפי משה רבינו ע"ה "למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן ה' במועדו בתוך בני ישראל?"

הורה לו הקדוש ברוך הוא למשה:

"איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה לכם או לדורותיכם ועשה פסח לה'. בחדש השני בארבעה עשר יום בין הערביים יעשו אותו על מצות ומרורים יאכלוהו" (במדבר ט. ט).

פסק הזמן שקבעה תורה בין פסח ראשון לשני (ובלשון הירושלמי "פסחא זעירא"), כחודש ימים, בעוד שהיה די בזמן של שני שבועות לכל היותר כדי להיטהר מפני הטומאה, וכבר בראש חודש אייר יכלו לעשות את הפסח השני? מוטעם יפה בפיו של הגאון יעב"ץ כפי שגילו לו מן השמים: לפי שבשנה הראשונה לצאתם ממצרים, אכלו בני ישראל מן העוגות מצות שהוציאו ממצרים עד ליל ט"ו באייר, ומכאן ראה שענין הפסח והמצה - קדושתם נמשכת עד אותו לילה ותו לא, ועד אותו לילה נמשך נס של יציאת מצרים ואכילת המצה. ולכן בפסח שני, מצה וחמץ עמו בבית כמו שהיה בפעם הראשונה.

שמים פתוחים

קדושת יום הפסח השני והארתו הרוחנית שהיתה לשעתה ולדורות, כיום שבו הקריבו יחידים שבדור את קרבן הפסח בבית המקדש, הביאה לכמה וכמה מנהגים ופרטי דינים שנקבעו בקרב קהילות ישראל לדורות.

מתקנת חכמינו זכרונם לברכה שאין אומרים תחנון ונפילת אפים ביום פסח שני (היינו ביום י"ד באייר), וגם לא במנחה שלפניו. אם כי מרן בשולחנו הטהור (אורח חיים. קלא) לא הזכיר יום פסח שני כיום שאין אומרים בו תחנון, ועל כך העיר בעל "ערוך השולחן" שהוא פלא שהשו"ע לא הזכיר יום זה ומנהג הספרדים שלא ליפול בו. ובתשובת "מור ואהלות" (ברכות והודאות, לט) המליץ טעם לכך שדבר פשוט הוא שאין ליפול בפסח שני, לפי שיום טוב המפורש בתורה הוא, ולא ראה הבית יוסף צורך להזכיר דבר פשוט זה.

על מצות ומרורים יאכלוהו

כזכר לקרבן פסח שהיו מקריבים ביום י"ד באייר בזמן שביית המקדש היה קיים, נהגו בהרבה מקהילות ישראל לסעוד בי"ד באייר באכילת מצות, זכר לקרבן פסח. יש מן הצדיקים שהנהיגו לאכול גם מרור, לקיים מה שנאמר "על מצות ומרורים יאכלוהו", ויש שאכלו גם ביצה מבושלת, כזכר לקרבן פסח.

בספר "מעשה רב" מציין שהגר"א התנער מאכילת מצה בפסח שני, ואמר שאין אוכלין מצה רק בפסח לשם מצוה. ובשו"ת "רבבות אפרים"

(ב, קכט) מעיד הגאון רבי אפרים גרינבלט שליט"א שבקהילות היהודים שבליטא לא נהגו כלל לאכול מצה בפסח שני, וגם החזון איש לא נהג לאכול מצה בפסח שני.

ולכולי עלמא, מה טוב ומה נעים לקיים עצתו של השל"ה הקדוש שראוי הוא ללמוד בו ביום פרשת פסח שני והליכותיו בקודש, וכל העוסק בפרשה זו מעלה עליו הכתוב כאילו קיים המצוה בשלימותה. ולהרבות בו בשמחה כי קדוש היום לאדונינו ("מורה באצבע" ה, רכב).

לענין סיפור יציאת מצרים בפסח שני, מעיר ה"שפת אמת" בחידושו למסכת פסחים (דף צה). שאין חיוב כלל להגיד ביציאת מצרים בפסח שני, שעיקר חיוב זכירת יציאת מצרים הוא בדברי הכתוב "זכור את היום הזה", ואף אם לא זכר בליל פסח ראשון, לא תועיל לו זכירתו בפסח שני. אלא שלדעת המהר"ל בספרו "גבורות ה'" (פרק שני) משמע שבפסח שני חייב לספר בענייני יציאת מצרים.

זכות הצדיקים

מנהג נפוץ בקרב קהילות הספרדים, לעשות הלולא ביום פסח שני על קברו של התנא רבי מאיר בעל הנס בעיה"ק טבריא, ומתקבצים בכנופיא אחת לומדים מדברי תורתו שרים ושמחים ומדליקים נרות לכבוד רבי מאיר בעל הנס.

בעל ה"שדי חמד" מציין את מכתבם של גדולי העיר טבריא (רבי שלמה מאמן, רבי דוד סיתהון, רבי אברהם כלפון, רבי שמעון עבאדי ורבי יוסף דוד אבולעפיא) למנהג קדוש זה, לאחר שבמקום מצבת רבי מאיר בעל הנס ייסדו בית הכנסת ובית מדרש ולומדים שם בקביעות בשם כל ישראל המחזיקים בידי לומדי התורה, וחונות הבית היתה בפסח שני והיתה אסיפה גדולה דקרו ותנו בתורתו של רבי מאיר בעל הנס, ואחרי כן היה ששון ושמחה עד להפליא. וענו כולם ואמרו: כן נעשה ביום זה בכל שנה ושנה. ועל סמך זה נקבע יום זה להרבות בשמחה, ונודרים נדרים ונדבות לקופת רבי מאיר בעל הנס ותופסי התורה.

והוסיפו עוד שראוי לעשות יום הלולא לכבוד רבי מאיר שנסמך על ידי רבי עקיבא אחר פטירת עשרים וארבעה אלף תלמידי רבי עקיבא, ונקבע לכבוד רבי מאיר בעל הנס יום פסח שני שהוא יום טוב מדבריהם.

עוד מנהג אחר שמוזכר ב"מנהגי ארץ ישראל": במירון, יש מערה לשמאי והלל, ושם מתקבצים ישראלים בפסח שני ומתפללים שם ואומרים מזמורים. וכשמוצאים מים בתוך המערה, כולם שמחים - שהוא סימן שתתברך השנה. והרבה פעמים שלא ימצאו שם מים, ובעת התפילה היו באים המים כהרף עין.

בעיה"ק צפת קיים מנהג קדום שביום פסח שני, הולכים כל אנשי העיר: אנשים, נשים וטף על ציונו של רבי יהודה בר עילאי, משתטחים על קברו ומדליקים נרות ומתפללים שם. כפי שמעיד על כך בספר "שערי ירושלים" (שער ט). עוד ציין שם שהולכים גם לקבר רבי כרוספדאי ולקבר רבי יוסף סאראגוס הנקרא רבי יוסף הלבן, הסמוכים לשם, כמעט כל היום ההוא, והדרך היא מלאה זה הולך וזה בא.

במה מפטירין

הפטרת השבוע "ויהי דבר ה' ואתה בן אדם" (יהוה"א כ"ב)

הקשר לפרשה: בהפטרה הנביא צועק חמס על חטאייה של ישראל בזמנו, וכן בפרשה מוזהרים ישראל שלא לעשות תועבות.

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

אסור לספר לאחרים

אף השומע רכילות מחבירו הנאמן עליו כשני עדים, אינו רשאי להאמינו. אך אם הדבר נוגע לו להבא, מותר להאמינו. ומכל מקום אסור לו לספר זאת לאחרים, ולא להכתו או לגנותו או להפסידו ממזון מחמת כן.

להתפלל לשלום המלכות - בצנעה!

בדרכי אבות

פנינים ורעיונות לפרקי אבות
מאגידו של רבי זוד תנויה פנימו שליט"א

"רבי חנינא סגן הכהנים אומר הוי מתפלל בשלומה של מלכות". נראה לפרש, שרבי חנינא רצה לומר, שצריך אדם להתפלל לשלומה של מלכות בצנעה, מבלי שהיא תדע שהוא מתפלל לשלומה, ושלא יעלה על דעתו לומר, על ידי שאני מפרסם את שמי למלכות שאני מתפלל לשלומה, תצא טובה לישראל מכך! לפי שכבר הזהירונו חכמינו ז"ל ואמרו (אבות א, י) "ואל תתודע לְרֵשׁוֹת", שלא יחשוב אדם שעל ידי שהוא עושה פעולות אצל המלכות, תצא טובה מכך. אלא יתפלל להקב"ה שְׁיִטָּה את לב המלכות לטובה, והוא

יעשה את שלו.

ואפשר למצוא רמז לכך מן המקרא, שנאמר (משלי כא, א) לב מלך ביד ד'. ואמרו חכמינו ז"ל (תענית ב, א) שלשה מפתחות נמצאים בידו של הקב"ה, שלא נמסרו לשליח. והוסיף הכתוב ואמר, שאף לבו של מלך מסור ביד הקב"ה, ואין בכחו של אדם לעשות כלום אלא להתפלל על שלומה של מלכות, והקב"ה יעשה את שלו, ויטה את לב המלכות לטובה, וכמו שהוא עושה בשלשת הדברים שלא נמסרו לשליח.

וכ"ק אבא מארי זיע"א התפלל כל חייו בינו לבין קונו, לשלומה של מלך מרוקו, ומעולם לא פרסם את שמו למלכות. ואף על פי שאם היה המלך יודע מכך היה מחזיק לו טובה, אבל אבא זיע"א לא רצה בכך, וקיים בעצמו מאמר חכמינו ז"ל (אבות א, י) ואל תתודע לרשות.

מן המעין

"ולא תשבועו בשמי"

לשקר". (יט. יב)

בכל יום ויום מידת הדין מתגברת ועומדת לפני הקדוש ברוך הוא, ואומרת לפניו: רבונו של עולם! כתבת בתורתך "לא תשבועו בשמי לשקר" וישראל משכימין לשוקים ונשבועין לשקר וכו', שמא יש לפניך משוא פנים שאינם נענשים?

אבל, מציין בעל מדרש "סדר אליהו זוטא", הקדוש ברוך הוא מדבר טוב על ישראל, ואומר אל מידת הדין: ישראל משכימין לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, ומביאין את התינוקות לבית רבן ומוהלים את בניהם את בשר ערלתם. ולא עוד אלא שבראתי להם את התשובה שהיא שקולה כנגד כל הקרבנות שבתורה, והאיך אתה אומר שיש לפני משוא פנים.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"את משפטי תעשו". (יח. ד)

ירצה על דרך מה שאמר התנא האלהירשב"י ע"ה, כי רמ"ח איברי האדם ושס"ה גידיו הם כנגד מצות עשה ולא תעשה, ובעשות האדם מצוה באותו אבר שנעשית המצוה שורה בו שם הוי"ה יתברך. כי המצוה היא אותיות שם הוי"ה חציה מגולה והוא סוד עלמא דאתגליא, וחציה מכוסה סוד עלמא דאתכסיא כי אותיות מ"צ בא"ת ב"ש הם י"ה. ודבר ידוע הוא כי הקדוש ברוך הוא, הוא שמו ושמו הוא, בסוד אומר (זכריה יד. ט) "ה' אחד ושמו אחד".

הראת לדעת כי בעשות המצוה נעשה האדם מרכבה לשכינה ומתהלך ה' בתוכו. וזה אומרו "ללכת בהם". וחזר ופירש מי הוא ההולך בהם, ואמר "אני ה'". וכאילו אמר ללכת אני ה' בהם.

והוא סוד "ושכנתי בתוכם" (שמות כה. ח), וכפי זה ירצה אומרו "בהם" כפשטה, כי בעשיית המצוה נעשית ההכנה ללכת בה. וזהו סוד אומרו (להלן כו. יב) "והתהלכתי בתוכם". ואתם הדבקים בה' א-להיכם" (דברים ד. ד).

"גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל". (טו. ח)

קבלה בידינו, שכל מה שיש בקדושה יש כנגדו בקליפה. ומטרה יש לדבר שתהיה הבחירה חופשית לבחור בין טוב לרע.

ורמז יש לדבר: "עזאזל" ראשי תיבות - זה לעומת זה עשה אלוקים. (היכל הברכה קמארנא)

"ולקח מלא המזחיתה גחלי אש". (טו. יב)

על שום מה נצטווה אהרון הכהן להפסיק במעשה הקטורת בין שחיתת הפר להזאתו.

כתב רבינו עובדיה ספורנו:

"כי תיכף שנשחט החטאת והתודה וסר עונו נעשה מוכן לאור באור פני מלך. והנה המלך יראה לכל מוכן לאורו, כאמרו 'כי בענן אראה', וראוי לכבדו בקטורת".

"והתודה עליי". (טו. כא)

החיד"א מציין בספרו ברכי יוסף למעשה שהיה בימי הרמב"ם, שאחד הגדולים נמנע מלומר הוידוי ביום הכיפורים כנהוג בקהילות ישראל מדורי דורות. כאשר שאלוהו על מה ולמה, השיבם: יודע אני שלא חטאתי באותם חטאים הכלולים בוידוי, ואיך אעשה שקר בנפשי ואהיה דובר שקרים לפני הקב"ה אשר חותמו אמת.

כשנדע הדבר לרמב"ם, קראו אליו ואמר לו: דוד אמר "לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאוד" (תהילים קיט. צו). נמצינו למדים, שלכל מצוה ומצוה יש עיקרים, שורשים, ענפים וענפי ענפים והם מתפשטים עד אין קץ ותכלית.

הנה, למשל, איסור "לא תגנוב" כולל איסור גניבה ממש, אך הוא כולל גם איסור נוספים מענפי העבירה, כגון על מנת להחזיר, דהיינו לצערו אף שבדעתו להחזיר לו את הגניבה. כהאיסור לגנוב מן הגנב, ואיסור גניבת דעת, ועוד ועוד.

ועתה - סיים הרמב"ם את דבריו - אם תשכיל להתבונן באופן זה על כל מצוה ומצוה, תיווכח לדעת כי אין לך חטא שלא פגמת בו. אך דע לך שהחטא הגדול שבכולם - שחשבת שלא חטאת...

מסילות לערכים ולמידות טובות

מסילות ישרים

בעל שהתלונן בפניו על רעייתו שאינה מסודרת, וביקש ממנו שיסדיר ביניהם גט פיטורין.

הדבר היה עוד בעיירה פוניבז' שבליטא, וכל ניסיון לשכנעו שיוותר על הרעיון, נפל על אזניים ערלות.

מכיון שכן, אמר לו רבי יוסף שלמה: "בוא מחר לביתי ותקבל את הגט הנכסף".

למחרת קרא רבי יוסף שלמה לזוגתו הרבנית, והורה לה לפזר בבית את כל הבגדים שהיו מיועדים לכביסה. להוציא את החפצים מן הארונות, ולפזר את כלי האוכל בכל חדרי הבית.

הרבנית שהיתה מטבעה אשה מסודרת מאד, התביישה לעשות זאת. אך כיון שאשה צדקת וכשרה היתה, עשתה את רצון בעלה עד שהבית היה נראה מפוזר ביותר.

והנה, בשעה היעודה מתדפק הבעל על דלת ביתו של הרב, ומיד כשהבחין בבלאגן השורר בביתו של הרב, הרשה לעצמו להביע באוזניו את פליאתו על אי הסדר השורר בביתו.

לרגע זה המתין רבי יוסף שלמה, ואז השיב לו בנועם אמריו:

"לפי דבריך יוצא שגם אני הייתי צריך לתת גט לרעייתי! אבל הינך רואה שלמרות זאת אני חי איתה בשלום ובשלווה. ואם כן מה לך להתקוטט עם אשתך על דברים פעוטי ערך שכאלו?"

'צרתו' הגדולה של הרב, נגעה ללבו של הלה, ודבריו ניחמו אותו שאכן אין זה נורא כל כך לחיות עם אי הסדר של רעייתו. הנה גם בביתו של הרב שורר אי סדר, וחיייהם מתנהלים בנועם ובשלוה...

ראיתי צרות אמיתיות

על דרך מקורית בהשכנת שלום מבית מדרשו של הגאון רבי גרשון תנחום זצ"ל, רבה של מינסק, מסופר בספר "גדולי הדורות":

באחד הימים באה אליו אשה וצעקה: רבי! אינני מסוגלת לסבול עוד את הצרות שגורם לי בעלי, לא אצא מכאן עד אשר יבטיח לי הרבי, כי יסדר לי גט. רצוני להתגרש מבעלי!

מוכן אני להסדיר לך תיכף ומיד את ענין הגט, השיב לה הרבי בלשון פיוס, אך זאת רק אם תמלאי את הוראותי.

"אלו הוראות?" בקולה של האשה נשמע קוצר רוח.

"במשך חודש ימים יהא עליך ללכת, בכל ערב שבת, לבתים השוכנים ברובע העוני שבעירנו, ולחלק לעניים המתגוררים שם לחם ובשר לכבוד שבת. לאחר חודש - אסדר לך את הגט".

האשה הסכימה לפעול בדרך זו ויצאה את בית הרב.

משחלף חודש ימים והאשה לא הופיעה בשנית אל בית הרב על מנת לדרוש את הגט, שלח הרב לקרוא לה.

"מדוע לא באת מקץ חודש?" שאל.

"בכל ערב שבת כשעברתי בבתי העניים, ראיתי מה הן צרות אמיתיות. נוכחתי שיש אנשים שלהם צרות גדולות משלי, והחלטתי שמוטב לי כי לא אתגרש".

ואחר הוסיפה האשה: "רק בזכות חכמתו של רבינו - ראיתי את פני הדברים והחלטתי את אשר החלטתי".

הגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, היה משקיע מאמצים רבים כדי להשכין שלום בין אדם לחבירו ובין איש לאשתו. לא העירו לו מקורביו, שאין זה לפי כבודו של הרב - ראש הישיבה - להשפיל את עצמו כל כך ולהקדיש מזמנו היקר בהתעסקות עם אנשים בורים ועמי ארצות, הרבים ביניהם על ענינים של מה בכך.

השיב הגאון למקורביו: שנינו במסכת יומא (דף נג:); "המתפלל - צריך שיפסע שלש פסיעות לאחוריו, ואחר כך יתן שלום". נמצאנו למדים, שלמען השלום צריכים לפעמים לפסוע כמה וכמה פסיעות אחורנית.

ובאמת שלמתבונן מן הצד, זה שישקיף על אותם משכיני השלום, יגלה הוא כי מלבד הפסיעות לאחור שעליהם לפסוע, ישנה עוד כבדת דרך ארוכה בכדי לזכך את עצמם להיות מושלמים במידת השלום ולאהוב אותה - ורק אחר כך הם יוכלו לעסוק בהשכנת השלום בבתי חבריהם. רעיון זה מובא בספר "מעם לועז", בהקשר לדברי המשנה במסכת אבות (פ"א משנה יב): "הלל אומר, הוי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום". והשאלה הנשאלת היא, מדוע אמר התנא תחילה אוהב שלום ורק אחר כך "רודף שלום"?

ללמדינו שלפני שאתה רודף שלום אצל אחרים, עליך לדאוג שיהיה שלום בנפשך. שכוחות הרע והטוב ידורו בשלום ולא יגברו כוחות הרע על הטוב. רק אז תוכל להשכין שלום גם אצל אחרים.

משל למה הדבר דומה? לאדם ששכר אומן להתקין לו מדרגות כדי שיוכל לעלות לקומה שלישית. התבונן האומן ואמר: רגיל אני לעשות מדרגות לקומה אחת, אך כיצד אטפס עד למעלה? השיב בעל הבית: עשה מדרגה אחר מדרגה, ואז תוכל לטפס למעלה בנקל.

כך גם בענינינו, כאשר רוצה אדם להגיע למעלת רודף שלום, הוא עצמו צריך להיות תחילה אוהב את מידת השלום.

גם אני צריך לתת גט

על הגאון רבי עזרא עטייה זצ"ל, ראש ישיבת "פורת יוסף", מסופר שפעם בא אליו אדם אחד שהיה מלא טענות על אשתו, וכה אמר לרב: אשתי הקדיחה תבשילי, תמיד האוכל שלה שרוף, נמלכתי בדעתי ואני רוצה לגרש אותה.

ראש הישיבה תפס מיד מיהו העומד לפניו, והשיב לו באותה מטבע: שלא תדע מצרות. לאשתי נשפך בטעות מעט נפט בתוך האוכל, ואני לא אמרתי לה כלום. אכלתי את הכל!

יצא אותו בעל מרוצה מאוד. שפר עליו חלקו. אם לרבי עזרא יש נפט במזונו, הרי אני בר מזל. שיחה זאת שינתה את מחשבתו המקורית והוא חזר לביתו כשסל הטענות ריק מתוכן.

כיוצא בזה סיפר הרב מפוניבז', הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל, על

מגיד השיעור
הרב אהרונ יעקובי

בית הכנסת "אורות חיים ומשה"
רחוב האדמו"ר מבעלז' 43 אשדוד
שעה: 09:15 בבוקר